

Nieuwbrief Evangelisch Lutherse Gemeente Gorinchem
December 2021

Wilt u deze nieuwsbrief digitaal ontvangen en ook van andere berichten aangaande onze gemeente op de hoogte blijven? Meldt u zich dan aan bij info@fit-werkt.nl

DIENSTEN AANKOMENDE TIJD

Datum	Zondag	Dominee	Organist
za 25-12	Kerstmorgen	Bob van der Meulen	Henny Blom
zo 26-12	Tweede Kerstdag	Geen dienst	-
zo 02-1	Epifanie	Geen dienst	-
zo 09-1	I na Epifanie	Ds. S. Freytag Eindhoven	Peter Veen
zo 16-1	II na Epifanie	Ds. G van Meijeren Rotterdam	Toon de Graaf
zo 23-1	III na Epifanie	Ds. P. Crom Waddingxveen	Nico Blom
zo 30-1	IV na Epifanie	Ds. A. Verheij Alphen aan de Rijn	Henny Blom
zo 06-2	V na Epifanie	Ds, K. Touwen Deil	Peter Veen
zo 13-2	Septuagesima	Ds. Dirk Ophoff Heilig Avondmaal	Peter Veen
zo 20-2	Sexagesima	Ds. Z. Albada Gorinchem	Toon de Graaf
zo 27-2	Quinquagesima	Geen dienst	-
wo 02-3	Aswoensdag 19.00 uur	Ds. Dirk Ophoff	Henny Blom
zo 06-3	Invocabit	Ds. J. Delhaas Alphen aan de Rijn	Henny Blom
zo 13-3	Reminiscere	Geen dienst	-
zo 20-3	Oculi	Dr. A.W. Wöhle Amsterdam	Peter Veen
zo 27-3	Laetare	Ds. G. Landman De Bilt	Toon de Graaf
zo 03-4	Iudica	Ds. O.S. van Dongen Amsterdam	Peter Veen
zo 10-4	Palmpasen	Ds. P. Crom Waddingxveen	Nico Blom en de cantorij

VOM HIMMEL HOCH

Als je aan Luther en het kerstfeest denkt, kun je niet om het lied '*Vom Himmel hoch, da komm ich her*' heen. In het Liedboek is het opgenomen in de vertaling van Jan Wit: *Ik ben een engel van de Heer*, Lied 469. Eigenlijk is het een kinderlied maar de populariteit en het gebruik ervan reiken veel verder, tot in composities van Bach toe. Luther schreef het lied in 1535, aanvankelijk op een bestaand volkswijsje.

Vier jaar later voegde hij de melodie toe waarop we het lied nog altijd zingen. De opbouw van deze melodie zegt veel over de sfeer die Luther aan het lied heeft willen meegeven. Ze begint namelijk met een korte, hoge noot, een octaaf hoger dan de grondtoon.

Net als in zijn bekende '*Een vaste burcht*'. Op deze manier krijgt het lied een verkondigend karakter. De melodie werkt als een signaal waarmee belangrijk nieuws wordt geproclameerd.

Muziek en tekst gaan hier perfect hand in hand. Want ook inhoudelijk valt het lied met de deur in huis. Zonder verdere introductie zijn we bij de herders in het veld en wordt de engel die aan hen verschijnt sprekend ingevoerd: 'Vom Himmel hoch da komm ich her'.

Al gauw is de behoefte gevoeld om aan de tekst van Luther toch een inleidend couplet toe te voegen. Valentin Triller gaf de engel een in zijn ogen passende introductie:

*Es kam ein Engel hell und klar
von Gott aufs Feld zur Hirtenschar;
der war gar sehr von Herzen froh
und sprach zu ihnen fröhlich so.*

Gelukkig heeft deze toevoeging het Liedboek niet gehaald. Het fraaie van Luthers inzet is nu juist dat je onmiddellijk in het kerstverhaal zit en direct aangesproken wordt. Iets van het overrompelende dat de verschijning van de engel voor de herders heeft gehad, is zo bewaard gebleven.

Deze directheid zorgt er bovendien voor dat het kerstverhaal z'n actualiteit behoudt. Wat de engel eens tot de herders zei, wordt zonder omwegen een boodschap voor wie vandaag kerst viert. De engel staat niet alleen in het veld van Efratha maar ook bij ons thuis, midden in het gezin. En hij spoort ook ons aan – en met name de kinderen; het is immers een kinderlied – om op zoek te gaan:

*Let goed op wat ik je vertel,
dan vind je vast dat kindje wel:
't ligt in een kribbe in een stal.
Toch is Hij koning van 't heelal.*

Op een soepele manier weet Luther vervolgens de overgang te maken van de verkondiging door de engel naar de verwerking van het kerstevangelie door ons. De theologie wordt hier persoonlijk: 'Gij zoekt mij op in donk're nacht'. Intiem zelfs:

*O kindje Jezus, lief en zoet,
spreid U een bedje in mijn gemoed
en blijf bij mij in lief en leed,
zodat ik Heer, U nooit vergeet.*

En uiteindelijk blij en uitbundig:

*Dan ben ik vrolijk en gerust
en zing en spring naar hartenlust.*

Nergens wordt het lied beschouwend – zoals deze bijdrage aan Kruispunt onvermijdelijk wel is. In alle vijftien coupletten maak je zelf deel uit van het verhaal. Zo leert Luther jong en oud het kerstfeest vieren.

Ds. Dirk Ophoff

NIEUWSBRIEF NIEUWE STIJL.

Een aantal mensen uit onze gemeente probeert de nieuwsbrief nieuw leven in te blazen. Ik ben blij dat Mijntje Dekker, Elly Teunissen, Michel Stasse, Dirk Ophoff, Henny Blom, Christine Meijers en Jacques Meijers mee willen helpen bij het maken van de nieuwsbrief. We schrijven zelf teksten en zoeken in andere kerkbladen naar interessante artikelen. Als u dit team wil komen versterken, meldt u dan aan bij mij. We kunnen nog wel wat hulp gebruiken.

Bob van der Meulen

UIT HET HART

Het wordt kerst. Een tijd die voor veel mensen bol staat van gezelligheid, eten, lichtjes, samen zijn. Tenminste, als corona het toelaat. We hopen het natuurlijk van harte, dat het gaat lukken om samen te komen en samen kerst te vieren. Dat is echter niet van- zelfsprekend, weten we inmiddels. Het maakt je onzeker en kwetsbaar, zo'n situatie. We zitten er al zo lang in en zouden er graag uit willen! Het gewone leven weer oppakken, zoals even mogelijk leek, van de zomer. We erkennen het niet zo makkelijk voor elkaar, maar het maakt je moe en kwetsbaar, al die maatregelen en onzekerheid.

'Hoe kan het dan Kerst worden, als het allemaal zo lastig blijft?' vraag je je misschien af. Met de groep mensen deden we een Bijbelstudie rond het verhaal van de aankondiging van de geboorte van Jezus. De engel Gabriël kwam naar een jonge vrouw, net verloofd, aan het begin van haar volwassen leven. Hoe onzeker en kwetsbaar kun je zijn. 'Waarom zij', vroegen we ons af. 'Waarom iemand in zo'n kwetsbare positie? Waarom niet een ervaren vrouw, iemand die stevig in haar schoenen staat, niet zoveel te maken krijgt met de vooroordelen van haar omgeving?' De engel zegt: 'Gegroet Maria, je bent begenadigd'.

Begenadigd. Wat dat woord precies betekent was nog niet zo eenvoudig te verwoorden, maar dat het iets met genade, en dus iets positiefs en vreugdevols, te maken heeft, was wel duidelijk.

Waarom werd zij zo genoemd, terwijl ze in de ellende werd gestort? Het verhaal vertelt over een leven zoals iedereen dat leeft. Een leven waarin kracht en kwetsbaarheid elkaar afwisselen. Hoe kwetsbaar is een mens? En nog meer: hoe kwetsbaar was een vrouw in bijbelse tijden?

Het antwoord? Zo kwetsbaar als het kind in haar schoot. Juist in die kwetsbaarheid wordt God geboren. Juist in uitzichtloze situaties kun je merken dat je God in je draagt. Dat je juist in dat onzekere, vermoeiende, lastige leven een licht kunt vinden dat het hele leven verandert, dat alle ellende niet wegneemt, maar wel dragelijk maakt. Beste lezer, je bent begenadigd. De Heer is met je.

Ds. Marloes Meijer (Overgenomen uit Samen, het kerkblad van de Protestantse Gemeente Drunen, Engelen en Vlijmen).

DE MOEDER

De MOEDER, zo las ik eens, is het vuur, de kinderen zijn het licht. Aan de helderheid van het licht zien wij hoe sterk het vuur is.

De MOEDER, is de wijnstok, de kinderen zijn de druiven. Aan de smaak van de druiven weten wij of de wijnstok goed is.

De MOEDER, is de levensboom, de kinderen zijn de vruchten. Christus heeft gezegd: "Aan de vruchten herkent men de boom".

De MOEDER, is de klok, de kinderen zijn de wijzers. Die vertellen ons hoe laat het is.

De MOEDER, is de pen, de kinderen zijn het handschrift. Aan het schrift herkent men de schrijver.

De MOEDER, is het roer, de kinderen zijn het scheepje. Het schip vaart waarheen het roer het stuurt.

De MOEDER, is de koningin, de kinderen zijn de onderdanen. Het volk leeft gelukkig onder een verstandige vorst.

De MOEDER, is het grootste wonder en mysterie. Alle zaligheid, alle leed van de mensheid ligt trillend besloten in dat ene woord: MOEDER.

Een beschermengel heeft de H. Augustinus haar genoemd, omdat wij onder haar uitgespreide vleugels veilig zijn voor alle gevaar.

Zij is een straal van goddelijke voorzienigheid, zij heeft het wakend oog van een engelbewaarder.

Maar dat alles zijn slechts beelden en gelijkenissen. Nooit kan onder woorden worden gebracht, wat een MOEDER is.

De mens kan alleen zeggen, dat, na God, zijn MOEDER zijn grootste genade en weldaad is. Het is een heilig woord, een gezegende naam, die al op onze lippen is als wij nog nauwelijks kunnen stamelen en diep in ons hart blijft zolang het nog klopt.

Heilig en gezegend is die naam, ver voorbij het graf, als het symbool van het heerlijkste dat deze aarde kent:

De MOEDERLIEFDE.

Een loflied op het Moederschap, door: Joseph Kardinaal Mindszenty

AANKONDIGING KLOOSTERWEEKEND 2022.

We leven in een buitengewoon onzekere tijd waarin alles op losse schroeven lijkt te staan. Toch heb ik voor 2022 alvast een weekend gereserveerd voor het traditionele kloosterweekend. Ik heb bewust gekozen voor de zomerperiode omdat dan de kans groter is dat het weekeinde door kan gaan. In het weekend van 2, 3 en 4 september 2022 gaan we naar de St. Adelbertusabdij in Egmond.

Vorig jaar gaven zich dertien personen op om mee te gaan met het kloosterweekend. Eind juni kreeg ik een bericht van het klooster dat we mochten komen echter wel met een klein groepje. Met vijf personen gingen we naar Egmond en we het beviel ons reuze goed. Daarom heb ik een nieuwe afspraak gemaakt.

De abdij van Egmond is een gemeenschap van Benedictijnse monniken die dagelijks bidt en werkt.

In leven en werken getuigt zij ervan hoe goed een leven in broederlijke gemeenschap is met God. De zorg voor de aarde, aan ons toevertrouwd, staat daarbij centraal. De abdij wil ook voor anderen een plaats van gebed en ontmoeting, van rust en stilte zijn, waar men zich thuis voelt en op adem kan komen. Een oord waar men zich erop toelegt 'vrij te worden voor God', naar de wapenspreuk van dit huis: 'Deo Vacare'. Vrij zijn voor God strekt zich ook uit naar onze evenmens: een open houding naar ieder die bij ons aanklopt. Een luisterbereidheid voor wie zijn hart wil uitstorten. Een woord van bemoediging en vrede voor allen die zoeken naar hun weg door het leven.

De vergoeding voor verblijf in een gastenkamer is € 55 per persoon per nacht. Dit is inclusief drie maaltijden, handdoeken en bedlinnen. Dit is exclusief toeristenbelasting. Alle gastenkamers hebben een eigen douche en toilet. Onze voeding is zoveel mogelijk puur en/of biologisch.

Er kunnen ongeveer 15 personen zich opgeven. Stuur een berichtje naar bob@meulenmail.nl Ik zou het leuk vinden als u meegaat!

Bob van der Meulen

WEG VAN HOOP

*Diep in onszelf dragen we hoop:
als dat niet het geval is, is er geen hoop.
Hoop is de kwaliteit van de ziel
en hangt niet af van wat er in de wereld gebeurt.
Hoop is niet te voorspellen of vooruit te zien.
Het is een gerichtheid van de geest,
een gerichtheid van het hart,
voorbij de horizon verankerd.
Hoop in deze diepe krachtige betekenis
is niet het zelfde als vreugde
omdat alles goed gaat
of bereidheid je in te zetten
voor wat succes heeft.
Hoop is ergens voor werken
omdat het goed is,
niet alleen omdat het kans van slagen heeft.
Hoop is niet hetzelfde als optimisme
evenmin overtuiging
dat iets goed zal aflopen.
Wel de zekerheid dat iets zinvol is
afgezien van de afloop,
het resultaat.*

Onbekende dichter, gebaseerd op gedachtengoed Vaclav Havel

UIT DE KERKENRAAD

Op 15 november 2021 heeft de kerkenraad vergaderd in de kerk, nog op 1,5 meter afstand van elkaar.

Wat betreft het **orgel** is door orgelbouwer Pels en van Leeuwen toegezegd, dat de tweede reparatie zal plaatsvinden in het voorjaar. De **fondsenwerving** heeft inmiddels geresulteerd in een eerste gift van €5.000. Er zullen nog heel wat meer fondsen moeten worden aangeschreven, wat een hele klus is, omdat ieder fonds zijn eigen formulieren gebruikt en andere voorwaarden stelt.

Over een betere **ventilatie** bij het orgel is contact opgenomen met de firma Zillig. Deze adviseert een mechanische ventilatie met een sensor. Bert zal hierover contact opnemen met Pels en van Leeuwen. Wat betreft ventilatie van het hele gebouw zullen we ons vooralsnog behelpen met deuren openzetten en afstand houden met een beroep op ieders verantwoordelijkheid.

Het overleg met de **PGG** (de Protestantse Gemeente Gorinchem) over de salariëring van Dirk Ophoff is inmiddels afgerond, de overeenkomst staat voor 3 jaar vast en zal binnenkort schriftelijk worden vastgelegd. Omdat onze nieuwe predikant minder diensten inzetbaar is dan André Wijting zal gekeken moeten worden naar mogelijkheden om dit financieel op te vangen. In onze jaarlijkse **brief aan de gemeente** zullen wij als gebruikelijk de gemeente om een (extra) bijdrage vragen.

Aan de orde komen de **zittingsduur** en inzetbaarheid van de **kerkenraad**. Zoals bekend hanteren wij een te lange zittingsduur dan kerkrechtelijk is toegestaan. Wilna geeft aan na 23 jaar wel eens te willen stoppen. Het is ook goed, als er regelmatig nieuw bloed in de kerkenraad komt. We blijven op zoek naar nieuwe ambtsdragers. Wat betreft het secretariaat beheert Henny Smit momenteel e-mail en postadres. **Kerkdiensten en corona**. Wij houden ons aan de regels van de overheid en de PKN. Regelmatig ontvangen wij hierover bericht via de classis. Vooralsnog laten wij voor de dienst van 12 december het avondmaal vervallen en medewerking van de cantorij doorgaan. (Inmiddels is dit alweer achterhaald en oefent en werkt ook de cantorij niet meer mee). Helaas wordt de kerstbrunch ook geschrapt.

Brainstorm Schuilkerk. Aan het plan om met Pieter Visschers, Klaas Touwen en Dirk Ophoff te brainstormen over de toekomst van onze kleine Schuilkerkgemeente zal uitvoering worden gegeven. Bob zal proberen een datum te prikken en ook Bert Walhain, Michel Stasse en Renate van Maaren willen meedenken.

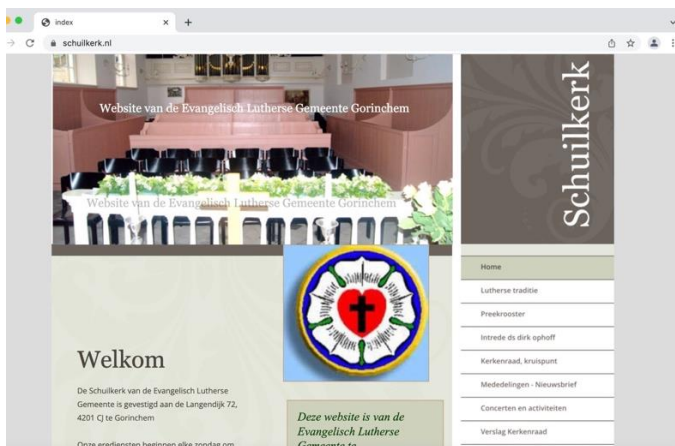
Bert heeft informatie ingewonnen over de aanschaf van een **tweede microfoon**. Dit is nogal prijzig. De kerkenraad ziet hier van af, omdat in de praktijk is gebleken, dat het ook zonder tweede microfoon goed te doen is.

De volgende vergadering wordt vastgesteld op maandag, 31 januari.

Henny Smit

WEBSITE VAN ONZE KERK

Ik weet niet of u wel eens de website van onze kerk hebt bezocht. Het adres is <https://www.schuilkerk.nl/> Robert Stasse bouwde deze website enige tijd geleden en onderhoud deze website. Het is een prachtig visitekaartje voor onze kleine gemeente. Onlangs bleek dat via de mobiele telefoon de website niet optimaal werkte. Robert heeft ook dit verholpen. De kerkenraad is erg blij dat Robert dit voor de kerk regelt. In deze moderne tijden kunnen we niet zonder een dergelijke voorziening. We willen Robert langs deze weg hartelijk bedanken voor het vele werk dat hij in de website stopt!

Bob van der Meulen

TIJD IS

*Je wilt het heden betrappen
terwijl het al niet meer bestaat.
Tijd is een passage, een gesloten
loket waar je steevast te laat-*

*Tijd is de vereffenaar.
Tijd heelt niets, want slaat weer
nieuwe wonden. Wat tot bloei komt
wordt door hem ontbonden.
Tijd is diep geaard, hij ruikt aar seizoenen.
Een geur dunt uit, een maand verglijdt.
Hij nestelt zich in mest en fruit, een rozelaar, kastanje bladeren.
Tijd huist in een voorbije zomer, zeelucht en herinnerd meisjeshaar.*

*Hij schuilt in babyzalf, gedane liefde, een vervallen huid.
Tijd is een slak in tomeloze vaart. Voor kinderen
traag verlopend wordt zijn gang door niets gestuit
totdat je aan de zoom van bitterzoete wateren ligt opgebaard.*

H.C. Ten Berge

ADVENT EN KERST: HOOP BEDRIEGT NIET.

Drie gestalten: Jesaja, Johannes de Doper en Maria.

Maria

Liturgisch herdenken is nooit een loutere herinnering. Want iedere gebeurtenis die de liturgie herdenkt was een bepaalde ontmoeting van God met de mensen. Het vieren van de advent is het meemaken van het heimwee naar Gods komst en de bekering daartoe. Men beleeft hoe God steeds meer nabij komt in onze duisternis.

Jesaja

Veel lezingen worden gekozen uit de profeten, de grote wachters. Vooral uit het boek Jesaja. Het is het monumentaalste boek onder de profetieën en rijk aan messiaanse teksten. Jesaja's geloofszekerheid dat God zijn Gezalfde en zijn Heil zou schenken, deed hem woorden vinden die ook voor de huidige mens een vertolking zijn van verlangen naar God. Jesaja is één van de drie gestalten uit de liturgie voor advent. Ook het adventsgezing *Rorate Coeli desuper* (Dauwt hemelen van boven), komt uit het boek Jesaja.

Johannes de Doper

Johannes de Wegbereider. De mensen die zich in de advent bezinnen, plaatsen zich in de geest aan de rivier de Jordaan waar Johannes doopte. Daar ervaren ze de vreugdevolle verwachting. Ze krijgen ook de oproep tot ommekeer die Johannes doet, en die voor alle tijden is.

Deze drie mensen wijzen ons naar Eén, die nog niet verscheen. De stemming van hun wachten is verschillend. Zij varieert van heimwee van een profeet tot blijde verwachting van een moeder.

De advent bedoelt alle komen van Jezus. De Kerst viert het toenmalig binnentreden van de Heer in de wereld. Daarmee echter tegelijk zijn komst in onze mensengemeenschap hier en nu. En die wordt niet los gezien van dé Komst: zijn openbaring op het einde der tijden.

Uit: De Nieuwe Katechismus van 1966

Meer info: www.ignatiaansbidden.org